

Единайсет часа преди обед е. Събранието продължава и няма никакви изгледи да завърши скоро. Седя и чакам да видя какво ще направи старшият референт по общи въпроси Н. Н. Колко ли още ще издържи? По моя преценка сега му е крайно време да излезе навън... Имам право! Приведен като зрител в кино, който не иска да прекъсне снопа светлина, струящ от кабината, Н. Н. прегърбен се измъква от залата. Но за него единственият филм е онзи в главата му. Още отдавна съм забелязал, че към единайсет става неспокоен. Отваря и затваря чекмеджетата на бюрото си, нервно показлюква, разхожда се напред-назад или гръмогласно се прозява. После започва да се обажда по телефона, явно без каквато и да е необходимост. Следва монолог за това, че този ден никой не е там, където трябва да бъде – на работното си място – и че не стигало това, дето толкова малко работим, ами се пръснали били хората, накъдето им очи видят!

- Ето – говори той, – никого не можеш да откриеш! Пръстите ме заболяха да въртя телефона. Ще трябва сам да отида ТАМ за онези материали...

След като си облича палтото, се измъква на пръсти от канцеларията и винаги по една и съща траектория обикаля близките бюфети и кафенета. Не казва какво иска, щом влезе – веднъж, когато го проследих тайно, се уверих в това; познават го всички бармани в района около ЗУКИД. Достатъчно е само да се облакът на бара и те мълчаливо му сипват ракия, както сестрите не питат диабетичите, свои дългогодишни пациенти каква инжекция да им ударят, а веднага, щом се мернат пред очите им, взимат спринцовката с инсулин. Барманите, например, знаят, че Н. Н. не пие нито за удоволствие, нито от слободия, нито от мъка; той просто идва за всекидневното си лекарство, от което, ако го лишат,

би умрял. При това, той предварително си е приготвил точно пари за предобедната си терапия. Разпределени са в пет джоба. Първата ракия плаща с дребни от джобчето на палтото; последната – от задния джоб на панталона. Докато пие, не разговаря с никого и не приема да бъде черпен от никого. Остава парите на бара и се измъква тихо, също така вгълбен в мислите си, както и на влизане.

В канцеларията се връща точно след един час щастливо замаян, с леко зачервено лице, с усмивка на дете, хванато в нещо непозволено. Седи зад бюрото си до края на работното време, климайки с глава напред-назад като мечките от клетката в зоопарка. Погледът му се рее през нас, без да вижда нещо. Кой знае накъде се е запилял!

Но през последните години на Н. Н. не му е достатъчна обикновената доза пиене, за да изпадне в климаша нирвана. Колкото повече години минават, толкова по-кратки са уволите му преди излизане, а отсъствията му от работа – по-дълги. Сега вече бяга от канцеларията в девет, а често се случва да пристигне пьян още в седем сутринта! Привичното мълчание и клюмане с глава все по-често се сменят от шум и бяс. След като си е мърморил известно време под носа, нашият ТАЕН ПИЯНИЦА започва да крещи из коридорите и нахълтва в чужди канцеларии. Обикновено налита на шефове. Пресреща ги на асансьора или стълбището, хваща ги за реверите, обижда, обвинява в кражби, лицемерие, бюрократизъм, безскрупулност... Пристъпите на лудост у него се редуват с покаяние и любов към човешкия род; тогава ги прегръща и целува, дърпа за ръкавите, плаче или ги кани да изпият по една.

"Откачен!" – казват тогава останалите служители за него, изпитвайки тайно злорадство, че поставя в неприятно положение Ръководството на ведомството. У нас съществу-

ва вкоренено поверие, че пияниците са като чадата божии – юродивите, и че е грях да бъдат наказвани или грубо да им се възпротивяваме. Не бива да ги будим от дълбокия им унес, в който ни гледат с ококорени очи. В същото време Н. Н. вероятно казва в своите налудничави мигове на тези хора истината, от която те, въпреки властта, с която разполагат, се боят като от огън. Единствено по този начин мога да си обясня това, че още не са го настанили в някоя клиника или преждевременно пенсионирали по болест.

Щом поеме в обичайния си наказателен поход из коридорите, всички онези, чиято съвест не е чиста, се заключват в стаите си. Тогава ние, най-близките му колеги, изтичваме в коридора и се опитваме, въпреки съпротивата, да го накараме да млъкне и да го вмъкнем някак си в нашата канцелария. Понякога дори и трима човека са слаби да се преборят с лудостта, която го обзема. Боим се за него, но изобщо не можем да му помогнем.

Ако случайно ме няма, търсят ме под дърво и камък да го усмиря, тъй като аз единствен знам начин за това. Докато той пее с дрезгав глас или държи еретични речи, започвам нежно да го почесвам по тила като куче. Само за няколко мига очите му се затварят, а главата му пада на масата като глава на кърмаче. Потъва в дълбок сън. Тогава го хващаме за краката и ръцете и го завличаме до вградения шкаф. Полагаме тромавото му тяло върху меката постеля от купища миналогодишна кореспонденция, стари сметки и папки и той спи до края на работното време, покрит с мушама.

Няколко пъти забравихме да го извадим от шкафа, та проспа няколко важни, съдбоносни събрания.

Колко ли тайни предобедни пияници има сред служителите? Далеч по-малко са шкафовете, в които да ги съберем!

